

GAZETA NARODOWA

Pismo chrześcijańsko-narodowe dla Wszystkich.

Abonament miesięczny w naszej administracji 15000 mk., w agenturach miejscowych i zamiejscowych 16000 mk., przez pocztę 16800 mk., pod opaską 20000 mk.

Wychodzi w każdy wtorek i piątek przed poł.

Konto czekowe: P. K. O. 200695.

Exemplarz pojedynczy 2000 marek.

Ogłoszenia przyjmują wszystkie Biura Reklamowe po cenach oryginalnych. Cena za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej 800.— marek.

Adres Redakcji i Administracji: Toruń, św. Katarzyny 4. —: Telefony Nr. 57, 300, 888.

Nr. 40

Toruń, środa dnia 24. października 1923

Rok I

Zdolność płatnicza narodów.

W jednym z pism przytoczono niedawno temu, bardzo interesujące wiadomości, zaczerpnięte z pracy jednego z uczonych Anglików, w sprawie zdolności płatniczej narodów. Ta sprawa zainteresowała obecnie opinię poważną z powodu twierdzenia Niemców, że nie są w stanie zapłacić tej sumy odszkodowań, jaką na Niemcy nałożyły państwa koalicyjne t. zn. 132 miliardów marek zł. Jak wiadomo (pisała już o tem „Gazeta Narodowa” w Nrze 12 z 18 lipca) — rząd angielski, wbrew stanowisku rządu francuskiego, uważał, że twierdzenia Niemców o niemożności uiszczenia tej sumy nie są postawione podstawy i że wobec tego należałoby zbadać zdolność płatniczą Niemiec. Obecnie sami Anglicy przypominają z przeszłości różne wypadki, kiedy podobnie zdawało się, że kraj nie podoła nałożonym nań ciężarom, a jednak okazało się to niezgodnie z prawdą.

Po przegranej wojnie w 1871 r. Niemcy nałożyły na Francję 5 miliardów franków złotych, co zdawało się nie do uskutenienia. Jednak Francja — co prawda przy pomocy innych państw — zapłaciła tę sumę w ciągu 2 lat. Podobnie z historii Anglii znane są wypadki, że po przegranej wojnie, kiedy dług wyniósł 50 milionów funtów szterlingów, rozpaczano, a jednak mimo że dług ten po tem wrósł do 80 i 140 milionów a po następnych wojnach dług rósł dalej — Anglia bynajmniej nie upadła. W Anglii również oowodowano, że ciężar bezpośrednich podatków, wynoszący 200 milionów funtów szterlingów przechodzi zdolność płatniczą społeczeństwa angielskiego — tymczasem później u yskało, wobec potrzeby, sumę trzykrotnie większą. „Potrzeba jest matką wynalazków” — i źródłem ofiar.

Przytoczone fakty przypominają podobne dowodzenia u nas i nie z powodu opłat na rzecz obcych, ale wtedy, gdy chodzi o danie Państwu, własnemu Państwu, możności utrzymania się i rozwoju. Ilekroć podnosi ktoś konieczność zwiększenia dochodów państwowych, bezpośrednich i pośrednich, aby budżet doprowadzić do równowagi i w ten sposób uratować się od spadku pieniądza i jego drukowania — zawsze podnoszą się z różnych stron głosy: tym projektowanym ciężarom nie podoamy! I cóż się dzieje? Pieniądze drukuje się dalej, rząd musi oszczędzać na najpotrzebniejsze wydatki, od których zależy rozwój kraju, pieniądź dalej spada i wtedy wszyscy opłacają najgorszy haracz bo tak zwany podatek emisyjny. W rezultacie więc ponosi się otiary pieniężne, ale nie te, które idą na dobro ogólne i własne, ale te, które wszystkim szkodzą. Raz trzeba zrozumieć, że musimy jak najszybciej uzyskać równowagę budżetu przedewzyskiem przez: 1. dostateczne, nie za niskie i równomiernie obciążenie podatkowe wszystkich warstw, 2) wprowadzenie do wymiaru podatków stałego miernika, jakkolwiekby on się nazywał, aby nie był nagrodzony ten, który później płaci i aby na tem skarb Państwa nie cierpiał. Wie kość tego obciążenia, jakie na nasze państwowe cele jest potrzebne, jest drobnym okrucieństwem w porównaniu do tych obciążeń, jakie są wprowadzone w innych państwach, nie mówiąc już o tych olbrzymich ciężarach, jakie płacili po wojnach inne państwa i jakie mają płacić i placą obecnie Niemcy. Obecna katastrofa pieniężna w Niemczech nie jest skutkiem tych sum, jakie Niemcy już wpłacili na rachunek odszkodowań, ale następstwem polityki oporu, niechęci do płacenia i gry spekulacyjnej, które doprowadziły do zajęcia przez wojska francuskie Zagłębia Ruhry. Ciężki kryzys, jaki my przeżywamy

obecnie nie jest skutkiem wielkich wydatków państwowych (są one bardzo małe w stosunku do potrzeb) ale nie należytego i nierównomiernego obciążenia podatkowego różnych warstw społeczeństwa. I to się musi zmienić.

K. M.

Wiadomości polityczne.

Sprawy polskie.

Odpowiedź min. Seydy.

Na posiedzeniu sejmowej komisji spraw zagranicznych w dniu 18 bm. minister Seyda odpowiedział na poszczególne kwestje interesujące opinię publiczną — odpierając zarzuty lewicy w sprawie wyborów do Ligi Narodów w sprawie Wilna i wyroku trybunału haskiego.

Do spraw tych jeszcze powrócimy i omówimy je przy sposobności obszerniej.

Powszechna służba wojskowa i wybuch w Cytadeli.

Sejmowa komisja wojskowa obradowała nad artykułem projektu ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, traktującym o ulgach w służbie wojskowej.

Przyjęto za zasadę, że wszyscy uznani przy badaniu za niezdolnych do służby wojskowej muszą otrzymać wykszolenie wojskowe, tylko ci, którym będą przyznane ulgi, będą mieli prawo do służby wojskowej skróconej, wynoszącej najniżej 5 miesięcy. Prawo do ulg będą mieli jedyni żywiciele rodzin i osieroconego rodzeństwa oraz właściciele mniejszych gospodarstw rolnych, uprawianych samodzielnie. Dłuższą dyskusję wywołał art. 58 projektu ustawy, traktujący o terminach odroczenia dla uczniów szkół publicznych, słuchaczy teologii i szkół rabinackich. Ze względu na żądanie Żydów ortodoksyjnych, aby prawo odroczenia przyznano wszystkim szkołom rabinackim, nawet nie koncesjonowanym przez państwo, odesłano ten artykuł do podkomisji celem uzgodnienia ze stanowiskiem Min. W. R. i O. P. Następny artykuł przyjęto w myśl uchwały podkomisji i w ten sposób zakończono drugie czytanie projektu ustawy. Obecnie obradować będzie podkomisja wojskowa i prawnicza nad odesłanym do niej artykułami, traktującym specjalnie o postanowieniach karnych.

Na posiedzeniu w dniu 18 bm. komisji wojskowej dokonano również podziału referatów przyczem referat wniosków w sprawie wybuchu na Cytadeli warszawskiej powierzono pp. Wichlińskiemu (Ch. Dem.) i Liebermanowi (PPS).

Komunikat M. S. Wojsk. w sprawie wybuchu w Warszawie.

Donoszą z Warszawy, że w związku z oświeceniem przyczyn wybuchu na Cytadeli warszawskiej w niektórych organach prasy ukazały się wzmianki, iż eksplozja została wywołana skutkiem samoczynnego zapalenia się prochu włoskiego. M. S. Wojsk. komunikuje, że wersje te zupełnie nie odpowiadają rzeczywistości, ponieważ komisja złożona ze specjalistów kompetentnych, która według ustalonego planu przeprowadza kontrolę prochu a ostatnio badała prochownię na Cytadeli między 13 a 27 sierpnia b. r. stwierdziła, iż wszelkiego rodzaju zapasy prochu, znajdujące się w prochowni, które wybuchły w dniu 13 października, a w tej liczbie i proch włoski były w tym stanie, który absolutnie wyklucza możliwość samoczynnego zapalenia się.

Kredyty na rezerwę zbożową.

Minister skarbu wyasygnował 60 miliardów kredytu dla Głównego Urzędu Żywnościowego w Poznaniu na zabezpieczenie rezerw zbożowych

Na tropie zbrodniarzy.

Warszawa, 20. 10. (Tel. wł.) Zeznania naocznych świadków wybuchu prochowni w Cytadeli warszawskiej dowodziły, że zauważono pewnego mężczyznę, który zbliżył się do prochowni a później począł co sił od niej uciekać.

Dochodzenia, poczynione przez władze śledcze za tym mężczyzną stwierdziły, że został on po wybuchu opatrzony w pewnym szpitalu. Nie stwierdzono jednak wówczas jego nazwiska.

Władze nie przestając śledzić za tym osobnikiem wpadły wreszcie na jego ślad. Udał on się mianowicie w kierunku Baranowicz, a we czwartek udało się aresztować nieznanego, który zamierzał przejść granicę w kierunku Rosji.

Patrol graniczny przyaresztował człowieka, który zapytany co robi o późnej porze wieczornej tak blisko granicy nie umiał na to odpowiedzieć. Aresztowanego i przy bliższym badaniu stwierdzono lekkie rany na głowie. Znalaziono przy nim wiele materiału obciążającego tak jego samego jak i wielu z przywódców znanych władzom z działalności wyrotowej.

„Dziennik Wileński” donosi, że sprawcy udali się zaraz po wybuchu na dworzec wileński i wyjechali do Wilna, gdzie do chwili przetransportowania ich przez granicę sowiecką znaleźli schronienie w kołach bolszewicko-białoruskich.

Dalsze dowody współzucia.

Prezyd. Rzplitej otrzymał w dalsz. ciągu liczne dowody współzucia z pow. katastrofy wybuchu współzucia z powodu katastrofy wybuchu prochowni na Cytadeli warszawskiej. Między innymi otrzymał w dniu wczorajszym serdeczne pismo od komandora Hiltona Younga z wyrazami serdecznego współzucia dla państwa i pozostałych po ofiarach katastrofy.

Informacje dla p. Hiltona Younga.

Jak donoszą z Warszawy — celem zaznajomienia p. Hiltona Younga ze stanem skarbowości, dostarczono mu zestawień kasowych i rachunkowych za pierwsze 8 miesięcy dla lepszej orientacji przeliczonych na złote polskie.

Polacy z Litwy Kowieńskiej.

U premiera bawiła 19 bm. delegacja Polaków z Litwy Kowieńskiej, która złożyła hołd rządowi i przedstawiła niezgodne położenie rodaków.

Gen. Haller składa mandat.

Donoszą z Warszawy, że generał Józef Haller, który bawi obecnie w Ameryce, przesłał w liście wysłanym ze statku „France” dnia 5 bm. do marszałka Sejmu rezygnację z mandatu poselskiego.

W miejsce gen. Hallera wejdzie do Sejmu p. Kazimierz Ujazdowski, kupiec.

Akcja p. Konckiego na G. Śląsku.

Delegat rządu polsk. na G. Śląsku p. Koncki rozpoczął po zaznajomieniu się ze stosunkami miejscowymi, szybką akcję przeciw komunistom i wprowadził sądy dowożące przeciw lichwie artykułami spożywczymi i pierwszej potrzeby.

Posel Korfanty u p. Poincaré'go.

Korfanty bawiąc w Paryżu miał możliwość rozmawiania z prezydentem ministrów Poincaré'm. Po rozmowie p. Korfanty oświadczył, że Poincaré okazywał bardzo żywe zainteresowanie się sprawami polskimi szczególnie jej sytuacją finansową i gospodarczą. Między innymi Poincaré rozmawiał z p. Korfantym o sytuacji w Niemczech.

Z zamętu niemieckiego.

Dzieło Bismarck'a trzeszczy. Zjednoczone Niemcy, silne dotychczas wewnętrzną spójnością, zaczynają się rozluźniać i zdradzać skłonność do rozbicia na kilka państwowych części. Znamienne jest w tym procesie dziejowym połączenie zmiennych losów Niemiec z losami Francji. Nie trzeba sięgać do epoki wojen napoleońskich, kiedy to każde zwycięstwo francuskie było klęską Prus i odwrotnie. Wystarczy zatrzymać się na latach 1870/71 i 1914/23.

Niemcy zwyciężyły w r. 1870/71 Francję, zabrały jej Alzację i Lotaryngję, złupiły z niej 5 miliardów franków w złocie, a na dopełnienie upokorzenia — obwołały w pałacu wersalskim cesarstwo niemieckie, które żelazną pięścią zaczęło nie tylko nad Europą, ale także nad światem. Panoszyły się też Niemcy brutalnie nad innymi narodami, a nad Polakami, Duńczykami i Francuzami pastwili się dziko i okrutnie.

Wojna światowa zaczęta w r. 1914, a jeszcze dziś faktycznie niezakończona, przyniosła Francji zwycięstwo militarne, zwrot Alzacji i Lotaryngji, wskrzeszenie Polski, — a Niemcom klęskę, upadek cesarstwa, małą rewolucję, utratę kolonij i degradację mecarstwową. Mimo to Niemcy nie zapłaciły odszkodowań wojennych, lecz rozpoczęły z Francją i Belgią wojnę gospodarczą, chcąc w ten sposób zmniejszyć skutki klęski militarnej.

Niemcy przegrały i tę wojnę. Zrujnowały się gospodarczo zupełnie, a skutkiem tej klęski jest wzrost komunizmu i skłonności separatystycznych. Saksonia i Turynja mają rząd socjalistyczny - komunistyczny, które wywołały zatarg z rządem centralnym Rzeszy. Bawaria wchodzi coraz to widoczniej na drogę samodzielnosci, a przed kilku dniami stworzyła sobie niezawisłą armję i zerwała wszelkie stosunki urzędowe z ministrem obrony krajowej w Berlinie (Reichswehrminister).

W niedzielę, dn. 21. bm. obwołano niezawisłą Republikę Nadrenską, co się stało — podobno — w porozumieniu z rządem kanclerza Stresemanna, lecz krok ten uczyniono w tym celu, aby uprzędzić proklamowanie republiki przez separatystów nadrenskich.

Te objawy nie wróżą nic dobrego Niemcom na najbliższą przyszłość. Niezamącone i przenikliwe postępowanie Poincaré'go, który jest właściwym sprawcą zwycięstwa Francji, nie zmienia się ani na włos pod wpływem marnych intryg i sztuczek dyplomacji niemieckiej. Poincaré czeka na zwycięstwo pełne i wszechstronne.

Niech przemówią cyfry.

Dnia 11. stycznia br. frank francuski kosztował w Berlinie 1400 mkn. a dn. 18. bm. ten sam frank kosztował 490.770.000 mkn.

Dnia 11. stycznia miały Niemcy w podziemiach Reichsbank'u 14 miliardów marek w złocie; a dn. 29. września miały już tylko 443 miliony marek w złocie.

Te cyfry dosadnie malują ruinę gospodarczą Niemiec. Nie lepiej przedstawiają się stosunki w administracji państwowej. Ze sprawności dawnej niemieckiej administracji niema już ani śladu. Niemcy uginają się pod falami potopu praw i rozporządzeń.

Obywatelstwo polskie pow. bydgoskiego sprawa ta jest wysoce zaniepokojone i od interesowanych władz żąda stanowczo wyjaśnienia.

W ub. piątek w lesie bnińskim pod Samostrzelem, znaleziono wczoraj zwłoki kobiety, będącej już w rozkładzie. Policja śledcza udala się na miejsce wypadku celem stwierdzenia czy zachodzi morderstwo czy samobójstwo.

Bydgoszcz. (Scigana przez handlurzy żywym towarem). W ub. poniedziałek wieczorem pewna panią wracając ulicą Pomorską do domu zauważyła, że ją prześladowa jakieś auto i krok w krok za nią się posuwa. Auto było od kryte i posiadało silne reflektory. Gdy następnie scigana skręciła w ulicę Śniadeckich — auto za nią, gdy doszła do Placu Piastowskiego i szła dalej w kierunku ulicy Wileńskiej — auto również podążyło za nią, wreszcie na Placu Piastowskim wyskoczył z auta jakiś osobnik podobny do prześladowanej, schwył ją i usiłował ją porwać. Powstał krzyk, na który wybiegli z pobliskiej restauracji goście co widząc podejrzanego osobnika zapewno handlarz żywym towarem puścił swoją ofiarę i oddalił się szybko niepoznany w swoim aucie.

Obrzycko. (Zagadkowy trup). W niedzielę wieczorem między Obrzyckiem a Jeżnicówką Bugaj znaleziono zwłoki kobiety około 20-letniej z głową silnie pokaleczoną. Przy zwłokach nie znaleziono żadnego dokumentu, któryby wskazywał na nazwisko, prawdopodobnie zamordowanej. Rysopis zwłok następujący: wzrost 156 cm. włosy ciemno blond, czarna wyśoki, twarz okrągła. Ubranie: płaszcz szarobronzowy, sukienka białoniebieska z brązowym paskiem. Policja wszczęła energiczne śledztwo za sprawą domniemanej zbrodni

Markowice pod Raciborzem. (Zastanawiające ćwiczenia wojenne). Niemcy zbroją się na wysejgi. Zbroją się zwolennicy nie tylko prawicy lecz także i lewicy, każda strona ma swój sposób. Przytem uzbrojone strony nie zapominają o ćwiczeniach polowych na wzór wojskowy. W ub. sobotę miały się odbyć w naszej okolicy takie ćwiczenia, zainicjowane przez komunistów raciborskich. Plan bojówki komunistycznej nie udał się, gdyż policja bezpieczeństwa go udaremniła. Przy rozpadaniu uczestników ćwiczeń aresztowano cały szereg osób. W niedzielę rano znaleziono na miejscu ćwiczeń kilkanaście pistoletów inauzerowskich, które niewątpliwie porzucili komuniści przed nadejściem policji.

Nasielsk. (Komunista mordercą handlarza bydłem). Dzięki energicznej akcji wywiadowczej nadkomisarza dra Gulkowskiego w ub. piątek zaarrestowano na ul. Marszałkowskiej w Warszawie jednego z morderców śp. Kondraszewskiego, handlarza bydła na starji Nasielsk.

Po odegraniu dług. komedji, protestów przeciw napadom policji na „spokojnego obywatela, ptaszek przyznał się do zbrodni, panadto zaś oświadczył, że jest „skrajnym komunistą”, ongiś pracował w bojówkach PPS. i usuwał policjantów niemieckich.

Nazwisko jego jest Trzeński. Wyjawil on również swego współnika Władysława Melbrude b. oficera prowiantowego którego aresztowano już uprzednio.

Godni kamraci zwalają na siebie wzajemnie ciężar z inicyjatywy i wykonania morderst.

Łódź. (Z wystawy kilimów. — Aresztowanie komunistów.) W ub. sobotę 13 bm. w lokalu Stow. Polsk. Kupców i Przemysłowców Chrześ. otwartą została wystawa kilimów. Na wystawie tej znalazły się bardzo piękne eksponaty tkane ręcznie na lnianej osnowie. Ta właśnie lniana osnowa nadaje kilimom tym sztywność

i nadzwyczajną trwałość to też część ich została już zakupiona

Na wystawie tej mało jest kilimów o motywach roślinnych natomiast są kilimy o liniach prostych oraz kilka pięknie stylizowanych według motywów ornamentacyjnych Skoczylasa, który tworzy zapończoną barwnych trójkątów, płaszczyzn i brył geometrycznych. Wystawa ta cieszy się znaczną frekwencją i prawdopodobnie tego rodzaju wystawy odbywać się będą perjodycznie.

W nocy z 13 na 14 bm. policja rozdzielona na kilka grup wkroczyła do mieszkań znanych prowodyrów komunistycznych na bryku Łódzkiem według poprzednio zebranych informacji.

Dokonano rewizji, która w większości dała cenny dla władz materiał obciążający tych, u których dokonano rewizji.

Na podstawie posiadanych danych aresztowano przeszło 30 komunistów, wśród których znajduje się większa ilość „grubych ryb”. Aresztowanych odprowadzono do aresztu do dyspozycji prokuratora.

Dział gospodarczy.

Wystawa drobiu, gołębi i królików.

Po raz drugi w Polsce centralny komitet hodowli drobiu urządził wszechpolską wystawę drobiu, gołębi i królików oraz handlu i przemysłu produkcji drobiowej.

Wystawa odbędzie się w Poznaniu od 4 do 6 stycznia 1924 roku. Do wzięcia udziału w wystawie zaprasza się zainteresowanych z całej Polski oraz z sąsiadujących państw.

Wystawa obejmuje: drób, gołębie, króliki, ptaki ozdobne i śpiewające, zwierzęta laboratoryjne, narzędzia, przetwory, karmy, środki lecznicze, literaturę z działów powyżej wymienionych, jajczarstwo i pokrewne działy przemysłowe i handlowe.

Wszelkie wystawione eksponaty muszą być własnością wystawiającego.

Zgłoszenia do udziału należy nadesłać do 4 grudnia br. Na żądanie wysyła się odpowiednią deklarację w dwóch egzemplarzach. Wystawca wypełnia je i zwraca obie. Jedną z nich odbierze wystawca po 4 grudnia br. i otrzyma nry porządkowe, pod jakimi jego eksponaty na wystawie zostaną umieszczone. Nry te należy koniecznie umieścić na przesyłce.

Eksponaty mające być sprzedane muszą być jako takie zgłoszone. Cenę podać najpóźniej do 4 grudnia 1923 roku. Cena może być podana w kg. żyta lub złotych polskich.

Opłatę uiścić należy przy nadesłaniu deklaracji, osobiście lub przekazem do sekretariatu komitetu wystawy: Poznań, ul. Dąbrowskiego 129 lub na nr. 205-483 w P. K. O.

Opłata wynosi: a) dla drobiu wodnego 1 indyków 3 złote polskie za klatkę, b) dla kur i perliczek 2 zł. p. za klatkę, c) dla gołębi i królików 1 zł. p. za klatkę, w innych działach 5 zł. p. za 1 m² płaszczyzny lub ściany.

Wszystkie eksponaty muszą być dostarczone najpóźniej do dnia 2 stycznia 1924 roku godz. 20. Zwiezienie eksponatów z dworca uskutecznia komitet wystawy. Jak adres (sygnaturę) przesyłki należy

używać tylko specjalnej kartki, którą wystawca poprzednio od komitetu otrzymał

Zwrot eksponatów rozpoczyna się dnia 7 stycznia 1924 roku o godz. 8 rano.

Zywieniem i pielęgnowaniem żywych eksponatów zajmuje się dyrekcja wystawy. Zaprowadzony będzie obowiązek dostarczenia poświadczenia władzy miejscowej, że w miejscowości, z której dane zwierzęta pochodzą, nie panowała choroba zakaźna. Poświadczenie to dołączyć należy do listu przewozowego. Odpowiednie formularze dostarcza komitet.

Sprzedaz następuje przez licytację. Licytacja rozpoczyna się dnia 4 stycznia punktualnie o godz. 11. Późniejsza sprzedaż z wolnej ręki przez biuro wystawy jest dozwolona. Wszelka prywatna sprzedaż jest bezwarunkowo wzbroniona pod karą konwencjonalną 20 złotych polskich od sztuki.

Premjowanie odbywa się dnia 5 stycznia 1924 r. o godz. 10. Są przyręczone nagrody państwowe, organizacji samorządowych, towarzystw, firm, oraz osób prywatnych w formie medali, kwot pieniężnych, przedmiotów pamiątkowych oraz dyplomów. Szczegółowy spis będzie umieszczony w katalogu wystawy. Przy premjowaniu, drób i gołębie z roku 1923 obrączkowane, mogą być uprzywilejowane.

Tegoroczny zbiór ziemniaków.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przypuszczalny zbiór ziemniaków miał wynieść 257 182 000q. Jednak według ostatnich wiadomości o wynikach urodzaju, zbiór ziemniaków przyniesie:

Table with 2 columns: quantity and price. Includes items like potatoes, wheat, and other agricultural products.

Siedemdziesięciolecie przemysłu naftowego w Polsce. W roku obecnym upływa 70 lat od powstania przemysłu naftowego w Polsce i 30 lat od dowierzenia pierwszego szybu w zagłębiu Boryslawskim, przez odkrycie którego przemysł naftowy w Polsce stał się przemysłem światowym.

Za początek przemysłu naftowego w Polsce a tem samym i na świecie — polski przemysł naftowy jest najstarszym ze wszystkich — uważa się rok 1853, gdy chemik polski, dr. Łukasiewicz, otrzymał z ropy surowej naftę świetlną i kiedy skonstruowano pierwszą lampę naftową we Lwowie, która oświetlała najpierw jedną z sal powszechnego szpitala we Lwowie.

Pierwszy szyb ropny w Boryslawiu zaczęło wiercić w maju 1893 r. Towarzystwo Karpacie; do tego czasu Boryslaw był znany tylko z kopalni wosku ziemnego a kopalnie nafty istniały w innych miejscowościach. Odkrycie źródeł naftowych w Boryslawiu zwiększyło znacznie produkcję ropy w Polsce. Do czasu odkrycia Boryslawia, tj. do r. 1893 produkcja ropy w Polsce wynosiła około 100 000 tonn, w r. 1900 była już 3 razy większa, (326 300 t.), w

r. 1909 przeszło 20 razy większa, bo wynosiła 2 053 150 t.; od tego czasu zaczęła spadać, lecz jeszcze dziś zagłębie Boryslawsko-Tustanowickie daje blisko 80 proc. całej produkcji ropy w Polsce.

Sfinansowanie likwidacji majątków niemieckich przez PKO. W ub. piątek na posiedzeniu komitetu dyrekcyjnego PKO. przedstawił prezes głównego urzędu likwidacyjnego Karłowicz projekt finansowania likwidacji majątków niemieckich na Pomorzu i w Wielkopolsce przy pomocy kapitałów PKO. Komitet dyrekcyjny PKO. przychylił się w zasadzie do tego wniosku i polecił wydziałowi finansów w PKO. opracować w porozumieniu z ministrem skarbu, reform rolnych i głównym urzędem likwidacyjnym konkretny sposób postępowania, któryby w najbliższym czasie mógł być zatwierdzony przez komitet dyrekcyjny.

Dzięki powyższemu postanowieniu akcja likwidacyjna majątków niemieckich poprowadzona będzie obecnie szybciej i bardziej celowo, ponadto nie będzie zbędnie obciążała budżetu państwowego.

POZNANSKA GIELDA ZBOZOWA.

Table with 2 columns: item and price. Lists various types of grain and their market prices.

GENY PRODUKTÓW ROLNYCH.

(Notowanie firmy S. Moszkowski w Toruniu) w czasie od 14. 10 — 20. 10. 23.

Toruń, dnia 20 października 1923 r.

Table with 2 columns: item and price. Lists various agricultural products and their market prices.

Koniec działu redakcyjnego.

Za redakcję odpowiedzialna: Zofia Gosowska w Toruniu. Druk i nakładem Drukarni Toruńskiej, T. A.

Advertisement for W. BOETTCHER, NAST. TORUN. featuring an illustration of a truck and contact information.

załatwia wszelkie czynności wchodz. w zakres ekspedycji. (K545)

Advertisement for Zeby jak perły przez używanie pasty wocy „Osta” proszka. Includes illustrations of a man and a woman.

Advertisement for druki (printing) by Drukarnia Toruńska T. A. Św. Katarzyny 4.

Advertisement for Nakłady Sp. Wyd. „Słowa Polskiego” listing various books and their prices.

Żądajcie „Gazetę Narodową”.

Advertisement for „Swież” mydło i pastę do obuwia by Adama Barskiego.

Advertisement for czyste szmaty (clean cloths) by Drukarnia Toruńska T. A.

Advertisement for Pogłoski (rumor) and Modry kamień (blue stone) by Helena Jeszkówna.